

Sygn. akt: VI GC 543/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2017r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: SSR Robert Molenda

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Kościelniak

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2017r. na rozprawie

sprawy z powództwa:

W. W.

przeciwko:

(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 44.448,30 zł (czterdzieści cztery tysiące czterysta czterdzieści osiem złotych i trzydzieści groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 grudnia 2016r.;
2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.840 zł (pięć tysięcy osiemset czterdzieści złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 543/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 stycznia 2017 roku **powód W. W.** prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo (...) z miejscem wykonywania działalności w T. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. kwoty 44 448,30 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 8 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony łączyła umowa, na mocy której powód sprzedał pozwanej wyroby stalowe. Tytułem zapłaty za sprzedany towar powód wystawił pozwanej fakturę VAT. Termin zapłaty faktury określony został na dzień 7 grudnia 2016 r. Pozwana nie uiściła należności w ustalonym terminie. Dalej powód wskazuje, że wezwał pozwaną do zapłaty, a ta w reakcji skierowała do powoda oświadczenie o potrąceniu tej wierzytelności z rzekomo istniejącą wierzytelnością pozwanej. W odpowiedzi powód zakwestionował, aby wierzytelność z tytułu podanego w potrąceniu (roszczenie z rękojmi) istniała i nie uznał potrącenia za skuteczne. Powód podnosi, że w odniesieniu do zgłoszonej reklamacji to dotyczyła ona towaru sprzedanego na podstawie zamówienia nr (...) z dnia 20 października 2016 r. oraz potwierdzenia zamówienia nr(...) z dnia 24 października 2016 r. Z treści tego drugiego dokumentu, podpisanego przez obie strony, wynika, że transakcja sprzedaży odbyła się według Ogólnych Warunków Sprzedaży (OWS), obowiązujących w przedsiębiorstwie powoda. Pozwana złożyła oświadczenie, że zapoznała się z tymi warunkami oraz je zaakceptowała. Z treści OWS wynika, że strony wyłączyły rękojmię za wady fizyczne sprzedanych rzeczy (pkt 5.2), wobec czego pozwana nie mogła skorzystać z reklamacji w tym trybie. Ponadto powód podniósł, że zastrzeżenia pozwanej, jakoby sprzedane blachy były wadliwe są bezzasadne. Dostawa towaru

do siedziby pozwanej nastąpiła dnia 26 października 2016 r., a zastrzeżenia co do jakości towaru pozwana złożyła 7 grudnia 2016 r., a zatem 6 tygodni później. Reklamacja dotyczyła parametrów technicznych blachy. Z treści OWS wynika, że kupujący obowiązany był znać parametry techniczne zamawianego towaru oraz ponosił z tego tytułu wszelką odpowiedzialność. Jeśli kupujący nie stwierdził wadliwości towaru objętego dostawą wskutek niedokonania kontroli w siedzibie sprzedającego albo niezachowania należytej staranności przy dokonywaniu kontroli towaru, jego uprawnienia do jakichkolwiek roszczeń z tytułu jakości towaru lub jego niezgodności z umową zostają wyłączone (pkt 2.6), kupujący przyjął do wiadomości, że towar był przygotowywany według technologicznego standardu producenta (pkt 2.8), podpisując dokument potwierdzenia dostawy/odbioru towaru, kupujący potwierdził spełnienie przez sprzedającego jego świadczenia. Tym samym kupujący potwierdził odbiór towaru wolnego od wad i nie wniósł zastrzeżeń co do jego jakości (pkt 4.10). Z treści reklamacji wynikało również, że pozwana zarzuciła powodowi, że sprzedany towar nie spełnia parametrów, wynikających z normy (...) w zakresie rozciągania Rm oraz wymogów pracy łamania (tzw. udarności). Pozwana miała jednak świadomość, że kupowany towar produkowany jest przez hutę (...) i jest on przygotowywany według technologicznego standardu tego producenta. Szczegółową specyfikację techniczną zawierało podpisane przez pozwaną potwierdzenie zamówienia (...), gdzie została przedstawiona szczegółowa specyfikacja techniczna sprzedawanej blachy (podana za producentem). Powód wskazał, że w pozycji dotyczącej udarności, gdzie powołano się na normę (...) -2-04 i wskazano cechę udarności KV -20 st. C, zastrzeżono, że jest to cecha fakultatywna, a więc w procesie produkcji może dla pewnych partii materiału (wytopów) nie zostać zachowana. Natomiast w pozycji dotyczącej wartości wydłużenia Rm również zastrzeżono fakultatywność. Ponadto, w dacie transakcji sprzedaży pozwana otrzymała od powoda certyfikaty jakości dla wszystkich sprzedanych arkuszy blachy. Certyfikaty te zawierały już konkretne cechy każdego arkusza. Pozwana miała zatem możliwość sprawdzenia ich cech przy odbiorze. Zaniechanie tego obowiązku obciąża więc pozwaną. Co więcej, pozwana zakupione blachy poddała obróbce i w tym procesie także nie sprawdziła ich cech technicznych. Podsumowując pozwana podniosła, że niezależnie od faktu, że reklamacja pozwanej nie przysługiwała, to po drugie była ona spóźniona, a po trzecie bezzasadna. Skoro zatem źródłem potrącenia dokonanego przez pozwaną było roszczenie wywodzone z rękopisów to uznać należy, że potrącenie przez nią dokonane było bezskuteczne.

W dniu 22 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy wydał w sprawie o sygn. akt VI GNc 61/17 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana podniosła zarzut potrącenia, dokonanego pismem otrzymanym przez powoda w dniu 3 stycznia 2017 r. Pozwana wskazała, że po dokonaniu potrącenia do zapłaty z tytułu roszczeń wskazanych w piśmie z dnia 21 grudnia 2016 r., potwierdzonych fakturą nr (...) na kwotę 45 785,03 zł z wierzytelnością powoda w kwocie 44 448,30 zł do zapłaty przez powoda pozostała kwota stanowiąca różnicę t.j. 1 336,73 zł, której to pozwany dochodzi łącznie z innymi należnościami o charakterze odszkodowawczym w postępowaniu prowadzonym przed Sądem Rejonowym w Częstochowie. Pozwana zakwestionowała stanowisko powoda jakoby należność potwierdzona fakturą nr (...) skompensowana z wierzytelnością powoda dochodzoną w niniejszym postępowaniu nie istniała lub była bezpodstawna. Należność ta wynika z uchybień warunkom zamówienia nr (...). Odnosząc się do stanowiska powoda dot. rzekomej akceptacji przez pozwaną cech jakościowych stali będącej przedmiotem zamówienia pozwana wskazała, że elementem zamówienia było określenie cech jakościowych zamawianych blach stalowych, które miały posiadać certyfikat 3.1.B wg normy EN 10 024 oraz spełniać normy EN 10 029 klasa N (płaskości), EN 10 025 (materiał), 10 163 (jakość powierzchni) i 10 029 klasa A (grubość). Z potwierdzenia zamówienia wynikało, że spełniona została norma (...), określająca warunki techniczne dostaw wyrobów walcowanych na gorąco ze stali konstrukcyjnych niestopowych zgodnie z oczekiwaniami pozwanego, ale inne cechy jak m.in. wytrzymałościowe zostały określone jako fakultatywne. Pozwana poprosiła o skorygowanie potwierdzenia zamówienia w ten sposób, że normy wymagane mają być spełnione przez dostarczony towar bez zastrzeżenia fakultatywności. Na żądanie to powód nie odpowiedział. Pozwana wskazała, że powód dostarczył zamówione blachy 26 października 2016 r., a sam certyfikat dostarczony został jednak wbrew

wcześniejszym ustaleniom 27 października 2016 r. Potwierdzał on niedostateczne cechy materiałowe dostarczonych blach. Pozwana nie podziela stanowiska powoda o niemożności skorzystania z roszczeń o charakterze reklamacyjnym z powodu upływu czasu, albowiem zgłosiła je niezwłocznie. Wreszcie pozwana uznała za nieuprawnione stanowisko powoda, jakoby wyłączenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi, skutkowało nieistnieniem wierzytelności pozwanego, będącej podstawą dokonanego potrącenia. Jak wskazywała bowiem pozwana w piśmie z dnia 21 grudnia 2016 r. podstawą roszczenia jest również odpowiedzialność o charakterze kontraktowym.

Pismem procesowym z dnia 16 czerwca 2017 r. **powód** podtrzymał żądanie powództwa.

W uzasadnieniu powód podniósł, że pozwana nie zindywidualizowała swojej wierzytelności przedstawionej do potrącenia z wierzytelnością powoda oraz nie określiła przesłanek powstania przysługującej jej wierzytelności. W odpowiedzi na zarzut odpowiedzialności z tytułu rękojmi powód wskazał, że zgodnie z Ogólnymi Warunkami Sprzedaży P.W. (...) (OWS), stanowiącymi integralną część umowy zawartej pomiędzy stronami, strony wyłączyły rękojmię za wady fizyczne towaru. Niezależnie od postanowień

OWS wskazać należy, że pozwana utraciła uprawnienia z tytułu rękojmi na podstawie art. 563 § 1 k.c. Pozwana bowiem już w momencie dostarczenia potwierdzenia zamówienia miała świadomość jakie cechy materiałowe może posiadać towar, który zostanie jej w przyszłości dostarczony (które z cech są gwarantowane, a które nie). Odnosząc się do zarzutu odpowiedzialności ex contractu powód wskazał, że to producent odpowiadał za zgodność parametrów technicznych towaru z danymi widniejącymi na certyfikacie, a powód działał jedynie jako dealer producenta. W umowie zawartej przez powoda z producentem zostały zawarte cechy fizykochemiczne przedmiotu tożsame z tymi zawartymi w umowie powoda z pozwaną. Ponadto jak wynika z OWS pozwana zobowiązana była znać parametry techniczne zamawianego towaru oraz ponosiła z tego tytułu odpowiedzialność. Wobec tego pozwana zobowiązana była zapoznać się ze standardem technicznym producenta czego nie uczyniła. Tym samym żądanie pozwanej jest nieuzasadnione. Wreszcie odnosząc się do zarzutów nienależytego wykonania zobowiązania oraz szkody z tym związanej powód wskazał, że pozwana w żaden sposób nie wykazała, że doszło do niewykonania bądź nie należytego wykonania zobowiązania przez powoda. Pozwana nie przedstawiła certyfikatów wszystkich reklamowanych blach wobec czego trudno rozstrzygać jakie cechy posiadały te reklamowane blachy. Pozwana nie przedstawiła w tym zakresie żadnych ekspertyz. Natomiast na dowód poniesionej szkody pozwana przedłożyła zestawienie kosztów reklamacji na łączną kwotę 54.503,48 zł, pomniejszoną o wartość złomu z części wytworzonych dla klienta wadliwych blach (8.178,45 zł). Zdaniem powoda kwoty tam wymienione zostały przyjęte przez pozwaną zupełnie dobrowolnie i brak na ich poniesienie jakiegokolwiek dowodu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Strony, w ramach prowadzonej przez nie działalności gospodarczej, zawarły umowę, na mocy której powód sprzedał pozwanej wyroby stalowe. Dostawa towaru nastąpiła dnia 26 października 2016 r. Pozwana towar odebrała i nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń co do jego jakości. Tytułem zapłaty za sprzedany towar powód wystawił pozwanej fakturę VAT na kwotę 44 448,30 zł. Termin zapłaty faktury określony został na dzień 7 grudnia 2016 r.

Dowód: zamówienie nr (...) z dnia 20 października 2016 r. (k. 46, 89), potwierdzenie zamówienia (...) z dnia 24 października 2016 r. (k. 45,90), ogólne warunki sprzedaży PW (...) (k. 34-37), dokument wydania nr (...) z dnia 7 listopada 2016 r. (k.44), faktura VAT nr (...) (k. 43, 76), zeznania świadka K. K. (k. 189-191) D. M. (k. 194-197).

Integralną częścią zamówienia były Ogólne Warunki Sprzedaży (OWS). W ich treści ustalono, że kupujący obowiązany jest znać parametry techniczne zamawianego towaru oraz ponosi z tego tytułu wszelką odpowiedzialność. Jeśli kupujący nie stwierdził wadliwości towaru objętego dostawą wskutek niedokonania kontroli w siedzibie sprzedającego albo niezachowania należytej staranności przy dokonywaniu kontroli towaru, jego uprawnienia do jakichkolwiek roszczeń z tytułu jakości towaru lub jego niezgodności z umową zostają wyłączone (pkt 2.6), kupujący przyjmuje do wiadomości, że towar jest przygotowywany według technologicznego standardu producenta (pkt 2.8), podpisując dokument potwierdzenia dostawy/odbioru towaru, kupujący potwierdza spełnienie przez sprzedającego jego świadczenia. Tym samym kupujący potwierdza odbiór towaru wolnego od wad i nie wnosi zastrzeżeń co do jego

jakości (pkt 4.10). Strony wyłączyły prawo rękojmi za wady fizyczne sprzedanych rzeczy (pkt 5.2). Nadto kupujący w ramach umowy oświadczył, iż przyjmuje do wiadomości i akceptuje, że oferowany przez sprzedającego towar jest towarem drugiego lub dalszego nieznanego gatunku i jako taki nie podlega reklamacji i nie jest udzielana na niego gwarancja (pkt 5.1).

Dowód: ogólne warunki sprzedaży PW (...) (k. 34-37).

Pozwana miała świadomość, że kupowany towar produkowany jest przez hutę (...) i jest on przygotowywany według technologicznego standardu tego producenta. Szczegółową specyfikację fizykochemiczną towaru zawierało podpisane przez pozwaną potwierdzenie zamówienia nr 9/10/2016, gdzie została przedstawiona szczegółowa specyfikacja techniczna sprzedawanej blachy (podana za producentem). W pozycji dotyczącej właściwości fizykochemicznej sprzedawanego towaru zastrzeżono jego fakultatywność (proportional elongation: facultatively, strenght limit: facultatively, strain yield: facultatively), co oznaczało, że w procesie produkcji norma dla pewnych partii materiału (wytopów) może nie zostać zachowana. Ponadto, w dacie transakcji sprzedaży pozwana otrzymała od powoda certyfikaty jakości dla wszystkich sprzedanych arkuszy blachy. Certyfikaty te zawierały już konkretne cechy każdego arkusza. Pozwana miała zatem możliwość sprawdzenia ich cech przy odbiorze. Zaniechanie tego obowiązku obciąża więc pozwaną. Przedstawiciel pozwanej interpretował natomiast cechę fakultatywności jako możliwość a nie konieczność określenia szczegółowych cech materiału, skoro przykładowy certyfikat zawierał określenie normy, której podlegał dany materiał, to na podstawie normy, przedstawiciel pozwanej potrafił określić graniczne wartości tj. tzw. widełki poszczególnych minerałów składu chemicznego i właściwości metalu.

Dowód: korespondencja e-mail (k. 85-88), korespondencja powoda z producentem (k. 92-93, 131-132), certyfikat jakości (k. 94-95, 133-135), korespondencja stron (k. 96), potwierdzenie zamówienia złożonego przez powoda u producenta (k. 173-178), zeznania świadka K. K. (k. 189-191) D. M. (k. 194-197).

Dnia 7 grudnia 2016 r. pozwana zgłosiła powodowi reklamację zakupionego towaru, w której wskazała, że blachy są niezgodne z przyjętymi normami i nie spełniają wymaganych zakresów wytrzymałości na rozciąganie Rm oraz wymogów minimalnej pracy łamania. Reklamacja dotyczyła blach z wytopów (...) (1 szt.), (...) (2 szt.), (...) (1 szt.). Powód odmówił uwzględnienia reklamacji ze względu na jej niezasadność. Arkusze do których zastrzeżenia miała pozwana zgodne były z danymi zawartymi w atście wystawionym przez producenta, ponadto powód nie miał możliwości wymiany wypalonych arkuszy metalu na nowe ponieważ były one już zużyte.

Dowód: reklamacja dostawcy (k. 29-31), pismo powoda z dnia 8 grudnia 2016 r. (k. 28), zeznania świadka K. K. (k. 189-191).

Pozwana nie uiściła należności w ustalonym terminie. Powód wezwał pozwaną do zapłaty nieuiszczonej kwoty. Pismem z dnia 21 grudnia 2016 r. pozwana wezwała powoda do zapłaty kwoty 45.785,03 zł tytułem poniesienia kosztów reklamacyjnych powiększonej o koszty robocizny przy wykonywaniu z wadliwych blach detali dla klienta GE P. i koszty obsługi reklamacji, a pomniejszonej o cenę złomu. W odpowiedzi powód nie uznał roszczenia pozwanej. W piśmie z dnia 3 stycznia 2017 r. pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu wierzytelności powoda z wierzytelnością przysługującą pozwanej względem powoda, w reakcji na co powód oświadczył, że jest ono bezskuteczne.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dowodem nadania (k. 41-42), pismo z dnia 21 grudnia 2016 r. (k. 24-27, 65-70), pismo z dnia 2 stycznia 2017 r. z dowodem nadania (k. 20-23, 73-74), oświadczenie o potrąceniu z dowodem nadania (k. 40, 78-80), pismo z dnia 3 stycznia 2017 r. z dowodem nadania (k. 38-39), koszty reklamacji (k. 71-72), faktura VAT nr (...) (k. 43, 76), faktura VAT nr (...) (k. 77), warunki techniczne dostawy stali konstrukcyjnych niestopowych (k. 97-130), tabela zestawienia kosztów godziny pracy pracownika (...) sp. z o.o. (k. 182), wydruk z systemu zarządzania produkcją pozwanego (k. 183-185), sprawozdanie z badań nr (...) (k. 186), zeznania świadka A. W. (k. 197-198).

Strony prowadziły dalszą korespondencję co do roszczeń dotyczących złożonej przez pozwaną reklamacji. Nie przyniosła ona rezultatów.

Dowód: pismo z dnia 9 stycznia 2017 r. (k. 81), pismo z dnia 27 stycznia 2017 r. (k. 82-83), pismo z dnia 30 stycznia 2017 r. (k. 84).

Powyższe ustalenia poczynione zostały w oparciu o powołane dowody z dokumentów, które pod względem treści i formy nie budziły wątpliwości Sądu, a ich moc dowodowa nie była przez strony kwestionowana.

Sąd poczynił również ustalenia faktycznie w oparciu o zeznania świadków: K. K. (k. 189-191) i D. M. (k. 194-197) oraz A. W. (k. 197-198). Zeznania te były spójne, jak też korespondowały ze sobą oraz nie pozostawały w sprzeczności z okolicznościami wynikającymi z dokumentacji. Zachodzące rozbieżności w zeznaniach K. K. i D. M., dotyczące interpretacji cechy fakultatywności sprzedawanego metalu, określonej w certyfikacie wynikały z subiektywnego przekonania, każdego z tych świadków na temat interpretacji tej cechy.

Sąd zważył, co następuje.

Powód dochodził należności na podstawie umowy sprzedaży i Sąd należność, dochodzoną na tej podstawie, wskutek oceny prawnej, uwzględnił w całości.

Zgodnie z treścią art. 535 § 1 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Konsensualny, odpłatny i wzajemny charakter umowy sprzedaży przesądza o tym, iż samo przyjęcie towaru za oferowaną na fakturze cenę stosownie do art. 488 § 1 k.c. rodzi natychmiastowy obowiązek zapłaty, o ile strony uprzednio nie zawierały umowy odmiennie regulującej warunki zapłaty (wyrok SA w Katowicach z dnia 17 stycznia 1992 r., I ACr 3/92, OSA 1992, z. 7, poz. 61).

W rozpoznawanej sprawie strona pozwana nie uiściła wynagrodzenia za nabyty towar przedstawiając do potrącenia przysługującą jej względem powoda wierzytelność. Zgodnie z art. 498 §1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnościami drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innymi organami państwowymi. Stosownie do treści przywołanego artykułu, potrącenie może być skutecznie dokonane, jeżeli łącznie spełnione są następujące przesłanki: wierzytelności muszą być wzajemne, co oznacza, że każda ze stron jest wierzycielem drugiej i jednocześnie jej dłużnikiem. Muszą być one jednorodnjawowe, wierzytelność strony korzystającej z potrącenia ma być wymagalna i zaskarżalna. Wymieniana niekiedy dodatkowa przesłanka potrącenia, mianowicie tożsamości osób (zob. K. Gandor, w: SPC, t. 3, cz. 1, s. 857), jak się przyjmuje, zawarta jest już w wymienionej wcześniej konieczności wzajemności wierzytelności (zob. K. Zawada, w: K. Pietrzykowski, Komentarz KC, t. 2, 2005, s. 92; tak też M. Pyziak-Szafnicka, Potrącenie, s. 57). Jednocześnie należy dodać, że pomimo współistnienia wskazanych przesłanek pozytywnych, potrącenie nie będzie możliwe, gdy wystąpi zarazem chociażby jedna z przesłanek negatywnych wymienionych w art. 504 lub 505 k.c. lub w przepisach szczególnych.

Potrącenia dokonuje się przez oświadczenie woli złożone drugiej stronie (art. 499 k.c.). W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że oświadczenie woli składane drugiej stronie przez potrącającego jest tzw. oświadczeniem prawokształtującym (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 27 listopada 2012 r., I ACa 1184/12, LEX nr 1267477; wyrok SA w Białymstoku z dnia 23 maja 2013 r., I ACa 842/12, LEX nr 1353620). Ma ono charakter jednostronnej czynności prawnej. Jest to czynność rozporządzająca, gdyż prowadzi do zniesienia prawa podmiotowego (S. Sołtyński, Czynności rozporządzające. Przyczynek do analizy podstawowych pojęć cywilistycznych (w:) Rozprawy z prawa cywilnego. Księga pamiątkowa ku czci Witolda Czachórskiego, pod red. J. Bleszyńskiego, J. Rajskiego, Warszawa 1985, s. 312), oraz przysparzająca, ponieważ realizuje korzystną dla obu stron zmianę majątkową przez zwolnienie z wzajemnych zobowiązań. Powszechnie przyjmuje się, że ze względu na swoje właściwości oświadczenie o potrąceniu musi być definitywne, a więc nie może być złożone pod warunkiem ani z zastrzeżeniem terminu, jak również nie może być odwołane. Wymaga tego pewność obrotu oraz potrzeba jednoznacznego określenia sytuacji prawnej drugiej strony potrącenia (K. Zagrobelny (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2008, s. 903; M. Pyziak-Szafnicka (w:) System prawa

prywatnego, t. 6, s. 1135; Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania, 2009, s. 353; K. Zawada (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, 2009, s. 117; zob. też R. Adamus, Glosa do uchwały SN z dnia 21 sierpnia 2003 r., III CZP 48/03, Pr. Sp. 2005, nr 5, s. 46 i n.).

Do wywołania skutku potrącenia nieodzowne jest skonkretyzowanie w oświadczeniu wierzytelności potrącającego. Wierzyciel zamierzający skorzystać z potrącenia powinien określić cyfrowo wysokość swojej wierzytelności albo przynajmniej wskazać przesłanki ustalenia tej wysokości. Nie jest bowiem możliwe potrącenie wierzytelności bez jej dostatecznego zindywidualizowania (wyrok SN z dnia 30 maja 1968 r., II PR 202/68, LEX nr 6353; wyrok SN z dnia 27 sierpnia 1970 r., II CR 377/70, LEX nr 6781; wyrok SN z dnia 28 października 1999 r., II CKN 551/98, OSNC 2000, nr 5, poz. 89; wyrok SN z dnia 6 października 2006 r., V CSK 198/06, LEX nr 327893; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 27 listopada 2012 r., I ACa 1184/12, LEX nr 1267477; wyrok SA w Warszawie z dnia 5 lipca 2013 r., I ACa 395/12, LEX nr 1353893). Ponadto wskazuje się, że składający oświadczenie powinien w jednoznaczny sposób wyrazić wolę potrącenia (wyrok SN z dnia 18 kwietnia 2000 r., III CKN 720/98, LEX nr 51368; wyrok SA w Warszawie z dnia 5 lipca 2013 r., I ACa 395/12, LEX nr 1353893). Również doktryna formuluje oczekiwanie, aby oświadczenie woli zmierzające do wywołania skutku potrącenia było klarowne i zrozumiałe (A. Stangret-Smoczyńska, Potrącenie wierzytelności z umowy rachunku bankowego, Mon. Pr. Bank. 2012, nr 2, s. 46; K. Zagrobelny (w:) E. Gniewek, P. Machnikowski, Komentarz, 2013, s. 939).

Od oświadczenia o potrąceniu jako czynności materialnoprawnej należy odróżnić zarzut potrącenia jako czynność procesową. Podniesienie zarzutu potrącenia w toku postępowania sądowego oznacza powołanie się przez stronę na fakt dokonania potrącenia i wynikające stąd skutki. Z kolei podniesienie zarzutu potrącenia w odpowiedzi na pozew jest równoznaczne ze złożeniem oświadczenia o potrąceniu, jeśli takie oświadczenie nie zostało złożone wcześniej (wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2005 r., I CK 181/03, LEX nr 163977). Wymagania formalne, a także ograniczenia dotyczące korzystania z zarzutu potrącenia (w szczególności w postępowaniu nakazowym) określają normy procesowe (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 6 marca 2003 r., I ACa 1292/02, OSA 2004, z. 5, poz. 14; wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2005 r., III CK 540/04, LEX nr 345529).

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z zarzutem potrącenia jako czynnością procesową, polegającą na odwołaniu się do materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu, złożonego przez stronę pozwaną w ramach wymiany pism przedprocesowych. Potrącenie to dokonane zostało pismem (k. 40) odwołującym się do wierzytelności powódki z tytułu kosztów reklamacji, wskazanej w piśmie z dnia 21 grudnia 2016r. (k. 24-25). Z kolei to ostatnie pismo wskazywało na sposób wyliczenia wierzytelności stanowiącej koszty pracy oraz postępowania reklamacyjnego, jednakże zastrzeżono w nim możliwość zmiany prawnej żądania powyższych kosztów na niezgodność rzeczy sprzedanej z umową bądź odpowiedzialność kontraktową. W toku rozprawy pełnomocnik pozwanego oświadczył, iż ostatecznie precyzuje podstawę prawną potrącenia na odpowiedzialność kontraktową (k. 188). W taki sposób złożone oświadczenie o potrąceniu nie może odnieść skutków materialnoprawnych w postaci wzajemnego zniesienia przedstawionych do potrącenia wierzytelności, ponieważ jest ono całkowicie nieostre i nie określa w rzeczywistości wierzytelności przedstawionej do potrącenia, bowiem ta została określona w sposób warunkowy. Pozwany w piśmie z 21 grudnia 2016r. wskazującym na wierzytelność określił ją kwotowo, wskazując na postępowanie reklamacyjne, a zatem odwołujące się do zarzucanej wadliwości towaru, przez co należy rozumieć na korzystanie z prawa rękojmi sprzedaży. Jednakże w piśmie tym poczynił zastrzeżenie podstawy prawnej określonej wierzytelności na odpowiedzialność kontraktową, tym samym zastrzegając możliwość zmiany charakteru powstania tej wierzytelności, na źródło w odpowiedzialności odszkodowawczej. Takie zastrzeżenie czyni wierzytelność niedookreśloną przez co uniemożliwia dokonanie potrącenia. Odpowiedzialność kontraktowa kreuje zupełnie inaczej wartość szkody niż odpowiedzialność z tytułu rękojmi lub gwarancji w zakresie wartości zobowiązania. W konsekwencji wierzytelność przedstawiona do potrącenia została przedstawiona w sposób niedostateczny, przez co uniemożliwiła w wystarczający sposób identyfikację wierzytelności. Potrącenie w ocenie Sądu nie może być dokonane warunkowo poprzez zawarcie w nim zastrzeżenia zmiany podstawy prawnej przedstawionej do potrącenia wierzytelności. Takie potrącenie pozostaje w sprzeczności z zasadą pewności obrotu.

Powyższe względy zaważyły na uznaniu przez Sąd dokonanego przez pozwaną potrącenia za nieskuteczne prawnie.

Nawet gdyby uznać, iż zastrzeżenie zmiany podstawy prawnej potrącenia na odpowiedzialność kontraktową nie ma znaczenia, gdyż sposób wyliczenia wierzytelności wskazywał na odpowiedzialność z tytułu rękojmi, bowiem odwołano się w piśmie z 21 grudnia 2016r. do postępowania reklamacyjnego, to prawo rękojmi strony w umowie wyłączyły. Takie wyłączenie było prawnie dopuszczalne (art. 558 § 1 k.c.). W konsekwencji pozwana nie mogła przedstawić do potrącenia wierzytelności, której powstanie wyłączała umowa. Nie można również wnioskować by wyłączenie rękojmi było ze strony powoda działaniem nacechowanym złą wolą lub podstępem, skoro w integralnej części umowy zastrzeżono, że przedmiotem sprzedaży jest towar drugiego lub nawet gorszego gatunku, co siłą rzeczy może rodzić po stronie sprzedawcy obawę co do określonych wyśrubowanych cech materiału i powodować konieczność zabezpieczenia przed ewentualnymi roszczeniami z tytułu rękojmi.

Z drugiej strony nawet gdyby uznać, iż potrącenie dokonane zostało z tytułu odpowiedzialności kontraktowej, to i tak szkoda przedstawiona do potrącenia nie została wykazana zgodnie z regułami dowodowymi (art. 6 k.c.) w sposób wystarczający. Sam dokument zatytułowany: „zestawienie kosztów reklamacji poniesionych przez S...” zawierający sumy poniesione z tytułu kosztu zużytego materiału, kosztu wszystkich operacji na częściach podlegających złomowaniu oraz koszty przy obsłudze reklamacji pomniejszone o wartość złomu, nie mogły być wystarczające dla wykazania szkody, jeżeli strona powodowa okoliczności te kwestionowała.

Zasadność roszczenia dochodzonego przez powoda w niniejszej sprawie nie budziła wątpliwości. Pozwana przyznała fakt związania stron umową sprzedaży, odebrania przez niego od powoda towaru ujętego z załączonych przez powoda fakturze VAT, jak i nie uiszczenia przez nią na rzecz powoda ceny za ten towar.

Niezależnie od okoliczności, że strony wyłączyły zastosowanie przepisów dotyczących rękojmi w niniejszej sprawie należy zwrócić uwagę na fakt, że właściwości fizykochemiczne sprzedanego towaru określone zostały jako fakultatywne w potwierdzeniu zamówienia nr 9/10/2016, które to pozwana podpisała. Wartości te zgodne były z tymi określonymi na certyfikatach wydanych wraz z towarem, które zawierały konkretne cechy każdego arkusza. Tym samym wydano pozwanej towar o cechach zgodnych z opisem dotyczącym składu chemicznego i właściwości. Nie można zatem przyjąć, iż powód sprzedał pozwanej towar wadliwy, bowiem metal będący przedmiotem sprzedaży zawierał szczegółowy opis jego cech, a te były zachowane. To strona pozwana nie dochowała należytej staranności przy zakupie towaru, ponieważ nie zbadała szczegółowo właściwości arkuszy metalu na dostarczonych certyfikatach i poddała materiał obróbce. Pozwana winna była zachować większą ostrożność przy wyborze oferty powoda jeżeli w treści umowy zawarto zastrzeżenie, iż przedmiotem sprzedaży jest towar drugiego gatunku.

Strony pozostawały w sporze co do rozumienia cechy fakultatywności zastrzeżonej dla materiału. Jak wyżej wskazano przedstawiciel powoda rozumiał to jako możliwość odstępstwa i niezachowania cech materiałowych w stosunku do normy, której w certyfikacie materiał dotyczył. Przedstawiciel pozwanego natomiast traktował fakultatywność jako brak potrzeby wskazywania szczegółowych cech i składu materiału, który mieścić się miał w ramach normy której dotyczył. Cecha fakultatywności nie była jednak przedmiotem badania przez biegłego sądowego z zakresu metaloznawstwa, bowiem wniosku takiego nie złożyła żadna ze stron. Nie ma zatem podstaw by przyjąć, iż powód miałby nienależycie wykonać zobowiązanie skoro dostarczył towar zgodny z jego opisem, a pozwana nie dowiodła, że cecha fakultatywności nie mogła świadczyć o odstępstwie od normy, na którą się powołano.

Z powyższych względów Sąd przyjął, iż powód należycie wykonał zobowiązanie, a brak zapłaty za sprzedany towar w umówionym terminie skutkowało koniecznością zasądzenia przez Sąd dochodzonej kwoty 44.448,30 zł.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 §1 i 2 k.c. od dnia 8 grudnia 2016 r., bowiem jak wynikało z ustaleń faktycznych roszczenie powoda było w tym dniu w całości wymagalne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. Na łączną kwotę kosztów procesu złożyły się kwoty: 2.223 zł tytułem opłaty od pozwu, 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa, 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, co daje łączną kwotę 2510 zł.

SSR Robert Molenda

(...)

1. (...);

2. (...)

3. K.. (...)

T., (...)

(...)

.